

3.7.2013

Samapalkkaisuusohjelman asiantuntijaryhmän kokous

Aika	Maanantai 6.5.2013 klo 15.00 -16.30
Paikka	Sosiaali- ja terveysministeriö Kirkkokatu 14, iso kokoushuone
Osallistujat	Puheenjohtaja Tarja Heinilä-Hannikainen, STM Arkio Tarja, Akava Happonen Mika, VTML Hirsimäki Pauliina, Kirkon työmarkkinalaitos Hämäläinen Jouko, KT Jakku-Sihvonen Ritva, Opetushallitus Juntunen Riitta, SAK Kaunismaa Eeva, OKM Lahermaa Anja, STTK Sajavaara Anu, EK McAteer Mari-Elina STM Kuisma Kia, STM Viitamaa-Tervonen Outi, STM

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtajien ollessa estyneitä Tarja Heinilä- Hannikainen toimi puheenjohtajana.

2 Kokouksen läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin kokouksen läsnäolijat. Kia Kuisma esittäytyi. Hän toimii STM:ssä suunnittelijana heinäkuun loppuun ja hoitaa tänä aikana erityisesti samapalkka-asioita.

3 Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen, liite: pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja muutoksilla kohtiin 5. samapalkkaisuusohjelman hankkeet, 7. samapalkkaisuusohjelman toimintasuunnitelma 2013, ja 9. palkkausjärjestelmien tilannekatsaus.

5 Samapalkkaisuusohjelman toiminnan suuntaaminen vuoteen 2015

Outi Viitamaa-Tervonen pohjusti keskustelua toiminnan suuntaamisesta ja lisäpanostuksista vuoteen 2015 liitteen 2 mukaisesti. Hän esitteli karkeata arviota siitä, miten pääosa-tavoitteessa ja osatavoitteessa on edetty ja minkälaisia toimenpiteitä ohjelmassa on tehty ja kenen toimesta tavoitteisiin on panostettu. Liitteen toimenpiteiden lista ei ole kattava. Ohjelmalla on toiminnan tehostamisen tarvetta monellakin sen toiminta- alueella. Erityisesti koulutus- ja uravalintoihin vaikuttamisessa ja segregaatian purkamistavoitteen etenemisessä on ongelmia. Nyt kun merkittävät hankkeet on saatu käyntiin, voidaan resurssia taas suunnata uusille urille.

Käytiin keskustelua arvion pohjalta toiminnan täsmentämistarpeista. **Anu Sajavaara** totesi, että horisontaalinen työnjaon muuttamisessa ei ole päästy eteenpäin ja että OKM:n koulutuksellisen tasa-arvon työryhmän toimenpideohjelma ei ole edennyt. Hänen mukaansa TEM on panostanut vahvasti segregaatian lieventämiseen. Sajavaara toi esiin, että samapalkkaisuusohjelman tärkeitä panostuskohteita ovat segregaatian lieventäminen ja työn ja perheen yhteensovittaminen.

Tarja Arkion mielestä toteutetut TAPAS- ja SATU -hankkeet ovat tuoneet uutta tietoa palkkausjärjestelmien kehittämistarpeista. Tuloksista on kerrottu liittolehdissä. Yksittäisissä yrityksissä on päästy eteenpäin palkkausjärjestelmien kehittämisessä, mutta ero julkiseen sektoriin on kasvanut ja kehittämistarvetta on edelleen. Arkio toi esiin, että joillakin aloilla sukupuolten perinteinen työnjako on muuttunut ja naisia on siirtynyt miesvaltaisille aloille, muun muassa Upseeriliitto on tästä esimerkkinä. Akavassa on valmisteilla työelämäopas koululaisille. Oppaassa kerrotaan segregaatian purkamisesta koululaisen kielellä. Isyyysvapaan pidennystä Arkio piti hyvänä ja totesi akavalaisten liittojen innostuneen asiasta. Arkio kertoi lisäksi, että Tilastokeskuksen sivuilta löytyy Anna-Maija Lehdon artikkeli matalapalkka-alan töistä. Tarja Arkio korosti, että ohjelman päätavoitteen kannalta palkka- ja sopimuspolitiikka on keskeinen asia. Nykytilanteessa hän piti paluuta palkkaohjelmiin todennäköisenä.

Ritva Jakku-Sihvonen korosti, että toiminnallisen tasa-arvosuunnitteluvuorituksen saaminen peruskouluun on ensiarvoisen tärkeä asia. Opinto-ohjaajilla on keskeinen rooli segregaatian purkamisessa. Pojat eivät tutkimusten mukaan saa riittävästi kannustusta epätyypillisiin valintoihin. Hän vetosi työmarkkinaosapuoliin ja tehtävään yhteistyöhön, että opinto-ohjaajia voitaisiin ja osattaisiin kannustaa toimimaan tasa-arvoisesti.

Anja Lahermaa toi esiin, että tasa-arvolainsäädännön uudistaminen tasa-arvosuunnitelmien ja palkkakartoitusten osalta on tavoitteiden kannalta keskeistä. Lahermaa painotti palkka- ja sopimuspolitiikkaa, palkkausjärjestelmien kehittämistä ja työpaikan tasa-arvosuunnitelmia. Hän painotti, että toteutettujen hankkeiden tulosten tulisi jäädä elämään, niille tulee saada vaikuttavuutta.

Eeva Kaunismaa totesi, että koulutuksellisen tasa-arvon toimenpideohjelma on edelleen poliittisessa käsittelyssä.

Anu Sajavaara ehdotti muistioon lisättäväksi, että Tase-ryhmä selvittää palkkausjärjestelmien tilannetta. Hän toivoi muistioon lisättäväksi horisontaalisen työnjaon muuttamista koskevaan kohtaan myös työmarkkinajärjestöjen toimenpiteitä. Hän huomautti myös, että seuraavan työehtosopimusratkaisun muoto on auki. Lisäksi Sajavaara pohti puheenvuorossaan opiskelijoiden työnhakuvalmiuksia, voisiko OPH vaikuttaa valmiuksen parantamiseen. Ritva Jakku-Sihvonen totesi, että koulujen toiminnassa on valtavia eroja. Ohjauksen laatua voisi parantaa opettajien täydennyskoulutuksessa. Eeva Kaunismaa toi esiin, että OKM: n ja OPH: n tulossopimuksessa yhtenä painopistealueena on sukupuolten tasa-arvo. Yksittäisen opettajan aktiivisuudella on vaikutusta asiaan.

Pauliina Hirsimäen mielestä naisten ja miesten perinteisen työnjaon lieventämiseen tulee panostaa. Uusia, tuoreita lähestymiskulmia tulee löytää, jotta päästään eteenpäin. Hirsimäki kertoi, että keväällä aloittaa uusi TEM: n vetämä työryhmä, joka pohtii perhevapaalta palaavien oikeuksia. Ryhmän työ ”liippaa” ohjelman tavoitteita.

Keskusteltiin stereotyyppien merkityksestä koulutus- ja työuran valinnassa. **Jouko Hämäläinen** toi esiin, että mielikuvien muuttaminen voi olla hidasta ja korosti, että olisi tärkeää koota hyviä käytäntöjä epätyypillisistä valinnoista. VALTAVA -hankkeessa tällaista tietoa on koottukin. Hallitusohjelmahankkeen tavoitteena on nimenomaan tutkia sukupuoliennakkoluulojen ja -odotusten vaikutusta koulutus- ja uravalintoihin. Käytiin vilkasta keskustelua, mikä olisi toimiva, uusi tapa saada nuoria innostumaan työelämästä ja sen muuttamisesta sekä epätyypillisistä valinnoista. **Mika Happonen** esitti, että toteutettaisiin luova työpaja kesäkuussa suunnittelemaan samapalkkaisuusohjelman segregaatien lieventämistavoitetta. Ritva Jakku-Sihvonen korosti Ylen kansansivistysvelvoitetta ja että Yleä tulisi käyttää segregatiin lieventämistavoitteissa.

Keskustelu lisäpanostuksista jatkuu syksyn kokouksessa. Päätettiin järjestää asiantuntijaryhmän suunnittelutyöpaja kesäkuussa. Työpaja pohtii luovalla otteella työelämän segregaatien lieventämistä. Koollekutsujana toimii STM.

6. Samapalkkaisuusohjelman hankkeet

Outi Viitamaa-Tervonen esitteli Työelämän rakennemuutos-, NaisUrat -ja Tasa-arvon vahvistaminen palkka- ja sopimuspolitiikassa -hankkeet liitteen 3 mukaisesti. Keskusteltiin NaisUrat -hankkeen rekrytoinnista, joka on vielä kesken. Rekrytointiin on saatu apua työmarkkinajärjestöiltä ja aktiivisutta toivotaan edelleen.

7. Samapalkkaisuusfoorumi 12.6.2013

Esiteltiin 12.6.13 samapalkkafoorumin ohjelma ja todettiin osanottajatilanne.

8. Muut asiat

Todettiin, että 12.6.13 on johtoryhmän kokous. Tuli esiin, että joillakin johtoryhmän jäsenillä on tuolloin este. OKM: n ja Tanen varhaiskasvatusta koskeva seminaari on 16.5.13.

Muissa asioissa tuli esiin, että ryhmän asiantuntijajäsen Ritva Jakku-Sihvonen on jäämässä eläkkeelle kesäkuussa. Puheenjohtaja kiitti Ritvaa suuresta panoksesta samapalkkaisuustyössä ja toivotti aktiivista eläkeaikaa. Yhdessä todettiin, että asiantuntijaryhmä toivoo OPH: n panostuksen asiantuntijaryhmän työhön jatkuvan.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.30.

JAKELU

Asiantuntijaryhmän jäsenet

